

МЕТОДИ ОЦІНКИ РІВНЯ КОНФЛІКТНОСТІ В ЕКОНОМІЧНОМУ МЕХАНІЗМІ ПІДПРИЄМСТВА

професор Балацький О.Ф
студентка Бунковська З.С.

Економічний механізм – це сукупність економічних структур, інститутів, форм і методів господарювання, за допомогою яких реалізуються чинні в конкретних умовах економічні закони та здійснюється погодження і корегування суспільних, групових і приватних інтересів.

Поняття конфлікт можна пояснити, як відсутність згоди між двома або більш сторонами, які можуть бути конкретними особами або групами. Кожна сторона робить все, щоб була прийнята її точка зору або мета, і заважає іншій стороні робити те ж саме. Першоджерелом конфлікту або умовою його виникнення вважається конфліктна ситуація - тобто, ситуація, в якій одна із складових змінює свої кількісні чи якісні значення, що призводить до загострення стосунків між конфлікуючими сторонами. Тут вступає в силу ще один з основних законів філософії - закон переходу кількісних змін в якісні. Конфлікт не виявляється доти, поки існуюча ситуація або влаштовує усі задіяні чи зацікавлені сторони, або ж ці сторони ще не в змозі вплинути на розвиток ситуації, не володіючи достатнім потенціалом (тобто конфлікт прихований).

Конфліктна ситуація, що вимагає вирішення, передбачає існування кількох обов'язкових елементів:

- учасників конфлікту (дві або більше сторони, що переслідують несхожі чи прямо протилежні цілі);
- об'єкт конфлікту (конкретне явище, причина, стан справ, навколо якого розгортається суперечка);
- рушійну силу - інцидент (факт зіткнення протилежних сил).

Одним із методів оцінки конфліктної ситуації на підприємстві є метод оцінки конфліктності організаційних структур управління на підприємстві.

Існують два основних підходи до оцінки конфліктності організаційних структур управління - технологічний і соціально-психологічний.

Основною метою технологічного напрямку оцінки є визначення критеріїв раціональності побудови організаційної структури управління із точки зору ефективної взаємодії її ланок. Конфлікт є результатом неправильної технології побудови системи управління.

Мільнер Б.З. указує, що ефективність побудови організаційної структури не може бути оцінена яким-небудь одним показником. З одного боку, тут варто враховувати, наскільки структура забезпечує досягнення організацією результатів, що відповідають поставленим перед нею

виробничо-господарським цілям, з іншого боку - наскільки її внутрішня побудова й процес функціонування адекватні об'єктивним вимогам до їхнього змісту, організації й властивостям.

Ще одним методом оцінки конфліктів є визначення рівня конфліктної ситуації, рівня конфліктності. Рівень конфліктності P_k (формула 1.1) дорівнює відношенню суми значень факторів впливу на дану ситуацію до їх кількості.

$$P_k = \frac{\sum_{i=1}^n \Phi_i}{n} \quad (1.1)$$

Де P_k – рівень конфліктності;

Φ_i – значення i -го фактора впливу на показник, визначається співвідношенням потрібного (планового) значення i -го показника до фактичного;

n – кількість факторів, що впливають на даний показник.

Якщо P_k знаходиться в межах від -1 до 0 (зона підвищеного ризику) то ймовірність виникнення конфлікту дуже висока і уникнути його майже неможливо; від 0 до 0,5 (зона консенсусу) середня, ці конфлікти можна владнати без надмірних зусиль, якщо ж P_k більше ніж 0,5 (зона спокою), то ймовірність появи конфліктної ситуації дуже низька і врахувавши всі фактори впливу можна уникнути конфліктну ситуацію.

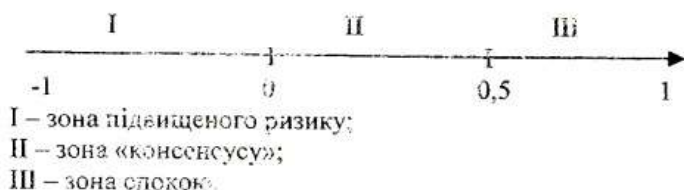

Рис.1.1. Зони конфліктності.

До методів оцінки конфліктності можна віднести метод Делфі. Аналіз за допомогою дельфійського методу проводиться у декілька етапів, результати обробляються статистичними методами. Базовим принципом методу є те, що деяка кількість незалежних експертів (часто незв'язаних і не знаючих один про одного) окремо оцінює і передбачає результат, чим структурована група (колектив) осіб. Дозволяє уникнути відкритих зіткнень між носіями протиставлених позицій оскільки виключає безпосередній контакт експертів між собою і, отже, груповий вплив, що виникає при спільній роботі і полягає в пристосуванні до думки більшості.